ὡς εἴπομεν, ἐκ τῆς ὑπάρξεως κατὰ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν σιδ. γραμμῆς καὶ ἁμαξιτῆς. 4) Λόγῳ τοῦ πλούτου καὶ τῆς ποικιλίας τῶν πόρων τῆς κοιλάδος, ἔτι δὲ καὶ τοῦ εὔρους αὐτῆς. ἐνδείκνυται αὕτη ὡς χῶρος πρὸς συγκέντρωσιν στρατοῦ. προτιθεμένου νὰ κινηθῇ πρὸς οἱανδήποτε κατεύθυνσιν. Διευκολύνεται πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῶν πολλῶν καλῶν ὁδεύσεων,αἵτινες ἀναχωροῦσιν ἀπὸ τῆς κοιλάδος τοῦ Ἔ. 5) Διατεθειμένη φυσικῶς ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ἡ κοιλὰς τοῦ Ἔ. κεῖται παραλλήλως τῷ Καΐκῳ ποταμῷ. εὑρισκομένῳ βορειότερον καὶ τοῖς ποταμοῖς Καΰστρῳ καὶ Μαιάνδρῳ. εὑρισκομένοις νοτιώτερον. Ἀλλ' αἱ κατευθύνσεις πρὸς ἀνατολὰς τῶν δύο τελευταίων τούτων κοιλάδων συγκλίνουσι πρὸς τὸν περὶ τὸ ὑψίπεδον Οὐσὰκ-Τουλοῦ-Μπουνὰρ ὑψηλὸν χῶρον. ὡς καὶ ἡ κοιλὰς τοῦ Ἔ. Ἀκόμη δὲ πρὸς τὸν χῶρον τοῦτον συγκλίνουσι καὶ αἱ κοιλάδες τοῦ Πουρσὰκ καὶ τοῦ Ἀκὰρ-τσαΐ. Ἐντεῦθεν παρατηρεῖ τις ὅτι ὅλος ὁ περὶ τὸ Τουλοῦ-Μπουνὰρ καὶ Οὐσὰκ χῶρος. ἤτοι ὁ περὶ τὸ Μουράτ-ντὰγ κείμενος, ἀφ' οὗ ἀφορμῶνται ἅπασαι αἱ εἰρημέναι κοιλάδες, προσαποκτᾷ μεγάλην στρατιωτικὴν σπουδαιότητα καὶ ἀξίαν. ἤτοι συνιστᾷ στρατηγικὸν σημεῖον σοβαρώτατον. Κατὰ μῆκος τῶν εἰρημένων κοιλάδων βαίνουσιν. ὡς γνωστὸν. ὁδεύσεις. αἵτινες διασταυροῦνται εἰς τὸν χῶρον περὶ τὸ σημεῖον τοῦτο. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ κατέχων τὴν περιοχὴν Τουλοῦ-Μπουνὰρ—Οὐσὰκ στρατός. ἤτοι ὁ κατέχων τὸν κόμβον τῶν συγκοινωνιῶν τούτων, δύναται νὰ ἔχῃ ἐλευθέρως τὴν ἐκλογὴν τῆς κατευθύνσεως τῶν γραμμῶν ἐπιχειρήσεων αὐτοῦ. εἴτε πρὸς δυσμὰς κατὰ τὴν κοιλάδα τοῦ Ἕρμου. εἴτε πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ κατὰ τὰς κοιλάδας τοῦ Μαιάνδρου καὶ Καΰστρου εἴτε πρὸς νότον πρὸς τὸ ὑψίπεδον τοῦ Ἐγκερντίρ. εἴτε πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ κατὰ τὴν κοιλάδα τοῦ Ἀκάρ. εἴτε τέλος πρὸς βορρᾶν. κατὰ τὴν κοιλάδα τοῦ Πουρσάκ. Κατὰ τὴν ἡμετέραν ἐκστρατείαν εἰς Μ. Ἀσίαν τὸ τουρκ. ἐπιτελεῖον ἐξετίμησε πράγματι προσηκόντως τὴν μεγάλην τοῦ στρατηγ. τούτου σημείου ἀξίαν. διότι παρατηροῦμεν ἀπεγνωσμένας προσπαθείας τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ κατὰ Μάρτιον τοῦ 1921 καὶ κατ' Αὔγουστον τοῦ 1922. πρὸς κατάκτησιν τοῦ γεωγραφικοῦ τούτου ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ. Τὸ Μουράτ-δάγ. παρὰ τὸ εἰρημένον ὑψίπεδον κείμενον. ἀποτελεῖ ὀρεογραφικὸν κόμβον σημαντικόν. ἀφ' οὗ γεννῶνται αἱ προρρηθεῖσαι κοιλάδες καὶ ἀφ' οὗ προκύπτουσιν αἱ διαχωρίζουσαι αὐτὰς δειράδες. Καὶ εἶνε τῷ ὄντι ἀληθὲς ὅτι γενικῇ τοῦ πολέμου ἀρχὴ εἶνε. ὅτι τὸν κύριον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν ἑνὸς ἐπιχειροῦντος στρατοῦ. ἰδιαίτατα καὶ πρὸ πάντων ἀποτελεῖ ὁ ἀντίπαλος στρατός. ἀλλὰ καὶ οἱ γεωγραφικοὶ ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ (κόμβοι συγκοινωνιῶν. σπουδαῖα βιομηχανικὰ κέντρα κλπ.) δέον νὰ μὴ ὦσιν ἀμελητέοι. ἀλλὰ νὰ τυγχάνωσι τῆς προσηκούσης κατ' ἀξίαν μὴ ὦσιν ἀμελητέοι. ἀλλὰ νὰ τυγχάνωσι τῆς προσηκούσης κατ' ἀξίαν ἐκτιμήσεως. Καὶ ἐπὶ τῶν βυζαντ. χρόνων τὸ Τουλοῦ-Μπουνὰρ ὑπῆρξε πεδίον μάχης. ἐπανειλημμένως κατὰ τοὺς μεταξὺ τοῦ βυζαντ. στρατοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν σαρακηνῶν ἢ τῶν σελτζουκιδῶν Τούρκων ἀφ' ἑτέρου μακροὺς ἀγῶνας.

Κάτοικοι. Ὀρκημένοι τόποι. Προϊόντα. Ἀπὸ τῶν ἀρχαίων ἔτι χρόνων εἶνε γνωστὴ ἡ γονιμότης τοῦ ἐδάφους καὶ ὁ πλοῦτος τῆς κοιλάδος τοῦ Ἔ., ἀποτελούσης τὴν ἀρχαίαν Λυδίαν. Πρὸ τῆς μεταναστεύσεως τοῦ 1922. εἰς τὰς πόλεις τῆς κοιλάδος Φώκαιαν. Μαινεμένην, Μαγνησίαν, Κασαμπᾶ. Νυμφαῖον, Ἀχμετλῆ. Σαλικλῆ. Φιλαδέλφειαν. Ἀξάριον ὑπῆρχον πολυπληθεῖς ἀκμάζουσαι ἕλληνικοὶ παροικίαι. Πολλὰ δὲ χωρία (Μουραδιέ. Χορόσκιοϊ. Κόλδερε, Παπασλί. κλπ.) ἦσαν ἐξ ὁλοκλήρου ἑλληνικά. Ἀλλ' ἤδη ὁ πληθυσμὸς τῆς κοιλάδος εἶνε καθαρὸς πλέον τουρκικός. (1) Παρὰ τὴν λίμνην τοῦ Μαρμαρᾶ ᾤκουν καὶ ὀλίγοι χριστιανοὶ βουλγαρόφωνοι. ἐκ τῆς ἁλιείας ζῶντες ἰδίως. καὶ οὗς ἴσως κατὰ τοὺς σκοτεινοὺς τῆς δουλείας χρόνους μετέφερον καὶ ἐγκατέστησαν ἐκεῖ οἱ σουλτάνοι ἐκ Βουλγαρίας. Προϊόντα ἄξια λόγου τῆς κοιλάδος εἶνε: οἱ δημητριακοὶ καρποί. ὁ βάμβαξ. ἡ ἄμπελος, ἡ σταφίς, ὁ καπνός. τὰ σῦκα. ἡ ἐλαία. τὸ ἔλαιον, πέπονες καὶ ὑδροπέπονες, τὰ ἑσπεριδοειδῆ, διάφοροι ὀπῶραι. Ἐπίσης καλλιεργεῖται ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἔ. ἡ σηροτροφία καὶ εἶνε τὰ μάλιστα ἀνεπτυγμένη ἐν αὐτῇ ἡ κτηνοτροφία. ἡ ὀρνιθοκομία καὶ τὰ οἰκόσιτα ἐν γένει πτηνὰ καὶ κτήνη. Ν.Κ.Σ.

Ἑρμούπολις *(γεωγρ.).* Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ Κυκλάδων. ἐπὶ τῆς νήσου Σύρου. κατ. 21.156. Οἰκισθεῖσα κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 ὑπὸ προσφύγων Χίων, Σμυρναίων καὶ Ψαριανῶν ἀνεπτύχθη ραγδαίως, διατελέσασα μέχρι πρὸ ἐτῶν τὸ πρῶτον βιομηχανικὸν καὶ ἐμπορικὸν κέντρον τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἀκμὴ τῆς πόλεως ἐκάμψθη πρὸ τῆς αὐξούσης ἀναπτύξεως τοῦ Πειραιῶς καὶ ἄλλων πόλεων. ἀλλὰ καὶ σήμερον ἡ Ἑ. ἀποτελεῖ σημαντικὸν ἐμπορικὸν κέντρον (θαυμάσιος φυσικὸς λιμήν. συμπληρούμενος διὰ κυματοθραύστου), ἀλλ' ἰδίᾳ βιομηχανικὸν τοιοῦτον (βυρσοδεψία. νηματουργία, ὑφαντήρια βάμβακος. ναυπηγεῖα. πλεκτήρια. ουριανὰ λουκούμια). Ν.Ι.Μ.

Ἔρουλοι. Λαὸς σκανδιναυϊκός. κατοικῶν περὶ τὴν Βαλτικήν. Ἐνεφανίσθησαν τὸ πρῶτον κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ 3 αἰῶνος μ. Χ., ὡς σύμμαχοι τῶν Γότθων εἰς τοὺς κατὰ τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους πολέμους. εἶτα δὲ ὡς ἐκτελοῦντες ἐπιδρομὰς εἰς Γαλατίαν μετὰ τῶν Γηπαίδων καὶ τῶν Σαξώνων. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 5ου αἰῶνος ἀναφέρονται ἐγκατεστημένοι. ὡς λαὸς ἰσχυρός. παρὰ τὸν ἄνω ροῦν τοῦ Γισίου, ὅθεν ἐκδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Λογγοβάρδων κατῆλθον νοτιώτερον καί. ἀδείᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ Βυζαντίου Ἀναστασίου Α' (491—518), ἐγκατεστάθησαν ὡς σύμμαχοι ἐντεῦθεν τοῦ Δουνάβεως. παρέχοντες σώματά τινα εἰς τὸν στρατὸν τῆς αὐτοκρατορίας. Πάντως δὲν ἦσαν πολυάριθμοι. διότι τὸ σύνολον τῶν ὑπ' αὐτῶν προερχομένων στρατιωτῶν εἰς τὰς ἑκάστοτε ἐκστρατείας τοῦ βυζαντ. στρατοῦ κατὰ τὸν 6ον αἰῶνα (ἐναντίον τῶν Περσῶν. τῶν Βανδάλων καὶ τῶν Γότθων). οὐδέποτε ὑπερέβη τοὺς χιλίους ἄνδρας. Ἦσαν ἄνδρες μαχιμώτατοι. χριστιανοὶ Ἀριανοί. Μετὰ τὸν 6ον αἰῶνα. συγχωνευθέντες μετὰ τῶν περιοίκων λαῶν. δὲν ἀναφέρονται πλέον ὡς λαὸς αὐτοτελής. Ν.Κ.

Ἕρπης *(ὑγειον.).* Εἶνε ἐξάνθημα. συνιστάμενον ἐκ μικρῶν φυσαλίδων διαφανῶν συγκεντρωμένων κατὰ ἀριθμὸν ποικίλον καὶ ἀπαρτιζομένων κυκλοτερῶς ὑπὸ ἐρυθηματώδους ζώνης. Συμπαρακολουθεῖ πολλὰς ὀξείας λιμώδεις νόσους καὶ ἐμφανίζεται μετ' αὐτῶν. Σήμερον εἶνε βιολογικῶς διακριβωμένον ὅτι ὁ Ἔ. ὀφείλεται εἰς εἰδικὸν διηθητὸν ἰὸν καὶ ὅτι ἀποτελεῖ. συνεπείᾳ τῶν αἰτιολογικῶν τούτων ἐρευνῶν. αὐτοτελῆ νόσον. Ἐν τῇ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ ὁ Ἔ. τῶν χειλέων πρέπει νὰ τυγχάνῃ ὑγιεινῶν μεριμνῶν. διότι ἡ δευτεροπαθὴς αὐτοῦ μόλυνσις. ἀφ' ἑνὸς μὲν δύναται νὰ παράσχῃ τοπικὰς φλεγμονάς. ἐνῷ ἐξ ἄλλου πάντοτε ἀποτελεῖ πύλην εἰσόδου μολύνσεως. *Ἔ. τῶν γεννητικῶν ὀργάνων.* Εἶνε παρομοία ἐξανθηματικὴ ἐκδήλωσις ἐπισυμβαίνουσα κατὰ τὸ πέος. Ἁπλαῖ ὑγιειναὶ μέριμναι καὶ ἐπίθεσις οὐδετέρας τινὸς κόνεως ἢ *Dermatol* δυνατὸν νὰ ὠφελήσῃ καὶ ἡ νόσος νὰ παρέλθῃ τάχιστα. Ἐπιμονὴ ἢ ἀμφιβολία ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ἔ. τῶν γεννητικῶν ὀργάνων. ὑπαγορεύει τὴν προσφυγὴν εἰς ἰατρόν. Ι.Α.

Ἑρπήστρια *(αὐτ.).* Ἄλυσις ἀτέρμων (βλ. λ.) ἀποτελουμένη ἐκ σιδηρῶν πεδίλων ὀρθογωνίου σχήματος συναρθρουμένων μεταξύ των.Ταῦτα φέρουσιν εἰς μὲν τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν αὐτῶν νευρώσεις εἰσδυούσας εἰς τὸ ἔδαφος καὶ παρεχούσας οὕτω σημεῖα στηρίξεως ἀρκούντως σταθερὰ πρὸς ἀποφυγὴν ὀλισθήσεως. εἰς δὲ τὴν ἐσωτερικὴν δύο ἐπιμήκεις καὶ παραλλήλους πρὸς ἀλλήλας γραμμάς. ἐν εἴδει σιδηροτροχιῶν. ἀρθρωτὰς καὶ συνδεομένας μὲ τὰ πέδιλα δι' ἰσχυρῶν βλήτρων. αἵτινες σχηματίζουσι τὴν γραμμὴν κυλινδήσεως. ἐφ' ἧς στηρίζεται τὸ ὄχημα. τῇ παρεμβολῇ μικρῶν τροχίσκων. Οὗτοι διευθετοῦνται ἀνὰ 2 ἢ 4 καὶ σχηματίζουσιν εἶδος φορείου. ἐφ' οὗ ἐρείδεται τὸ πλαίσιον. Αἱ τροχιαὶ τῶν πεδίλων ἀρθροῦνται μεταξύ των διὰ ἰσχυρῶν βλήτρων. ἐν εἴδει ἀξονίσκων. οἵτινες δέον νὰ τηρῶνται σταθεροί. καθ' ὅσον ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει οἱ αὐλοὶ αὐτῶν θὰ ἐφθείροντο. ἡ δὲ ἅλυσις θὰ ἐπεμηκύνετο. πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἄγει εἰς τὴν ἀχρήστευσιν αὐτῆς. Μ.Κ.

Ἑρρῖκος Ι. βασιλεὺς τῆς Γερμανίας (876—936). Εἰς τοῦτον ὀφείλεται ἡ ὀργάνωσις τοῦ σώματος τῶν ἱππότων. ἡ ὀχύρωσις πλείστων πόλεων καὶ ἡ ἵδρυσις νέων. Οἱ Βάνδαλοι καὶ οἱ Σλαῦοι ὑπετάγησαν ἐπὶ τῆς βασιλείας του. οἱ Δανοὶ ἐξεδιώχθησαν ἐκ τοῦ Σλέσβιγκ οἱ δὲ Οὔγγροι κατετροπώθησαν ὑπ' αὐτοῦ. ἀφοῦ ἐπὶ ἥμισυ αἰῶνα ἐρήμωναν τὴν Γερμανίαν. *Ἑ. ΙΙ.* Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας. γεννηθεὶς τὸ 1518. Διεκρίθη διὰ τὴν γενναιότητά του καὶ ἠγαπήθη πολὺ ἀπὸ τὸν στρατόν του. Ἐφονεύθη τυχαίως κατὰ τὴν διάρκειαν ἱππικῶν ἀγώνων καὶ καθ' ἣν στιγμὴν διηγωνίζετο μὲ τὸν κόμητα Μογομερῦ. *Ἑ. ΙΙΙ.* Ἐγεννήθη ἐν Φονταινεμπλὼ κατὰ τὸ ἔτος 1552, υἱὸς τοῦ Ἑρρίκου ΙΙ καὶ τῆς Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων. Εἶνε γνωστός, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ δουκὸς τοῦ Ἀνζοῦ. κατὰ τοὺς πρὸς τοὺς Οὐγενότους ἀγῶνας. Λόγῳ τῆς φήμης του. τῆς ἀνδρείας του καὶ τῆς δεξιότητός του εἰς τὸ χειρίζεσθαι τὰ ὅπλα. ἐξελέγη ὑπὸ τῶν Πολωνῶν βασιλεὺς ἐν ἔτει 1573. Τοὺς ἐγκατέλειψεν ὅμως κρυφίως. εὐθὺς ὡς ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Καρόλου τοῦ ΙΧ. ὃν διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς βασιλείας του ἔλαβε χώραν ἡ μεγάλη κατὰ τῶν διαμαρτυρομένων ἐξέγερσις καὶ ἡ ἀμείλικτος αὐτῶν σφαγὴ (νὺξ τοῦ Ἁγ. Βαρθολομαίου). Ὁ βασιλεύς. ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἐπτρέφετο ἐν μέρει ἡ ἐξέγερσις. ἠναγκάσθη νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἑταίρων καὶ ἐξηκολούθησε τὸν κατὰ τῶν διαμαρτυρομένων πόλεμον. *Ἑ. IV.* ὁ ὀνομασθεὶς Μέγας. ὑπὸ δὲ τοῦ λαοῦ Ἑρρῖκος ὁ Καλός.Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας,γεννηθεὶς τὸ 1553, υἱὸς τοῦ Ἀντωνίου τῶν Βουρβώνων, ἀποβιώσας τὸ 1610. Τὰ πρῶτά του πολεμικὰ κατορθώματα ἔλαβον χώραν. ὅτε ὑπηρέτει ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ναυάρχου Κολινῦ. μετὰ δὲ τὴν Συνθήκην τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ (1572) ἀφίκετο εἰς Παρισίους. ἔνθα ἐνυμφεύθη τὴν ἀδελφὴν τοῦ βασιλέως. τὴν Μαργαρίταν τοῦ Βαλουᾶ. Διέφυγε τὸν θάνατον μόλις καὶ μετὰ βίας δεχθεὶς τὸν καθολικισμόν. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπεβλέπετο εἰσέτι. ἠναγκάσθη νὰ δραπετεύσῃ. ἠσπάσθη ἐκ νέου τὴν παλαιάν του θρησκείαν καὶ ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῶν διαμαρτυρομένων. Κατήγαγε τότε πολλὰς ἐπιτυχίας. ἡ ἡ σημαντικωτέρα εἶνε ἡ νίκη τοῦ Κουτρᾶ. Συνθηκολογήσας μετὰ τοῦ Ἔ. ΙΙΙ, τὸν ἐβοήθησεν εἰς τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν Παρισίων, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁσίου (1584) ἀνεκηρύχθη. ὑπὸ μεγάλου τμήματος στρατοῦ. βασιλεὺς τῆς Γαλλίας. Τὸ 1593 ἐδέχθη ἐκ νέου τὸν καθολικισμόν, ὁπότε ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῶν ἑταίρων, εἰσελθὼν εἰς Παρισίους. Ἔκτοτε ἀφωσιώθη ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς Γαλλίας.Τὸν Μάϊον τοῦ 1610 ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ Ραβαγιάκ. *Ἑ. VIII βασ.* τῆς Ἀγγλίας (1491-1547).Ἐνίκησεν ἐπανειλημμένως τοὺς Γάλλους. καταλαβὼν τὴν Βουλώνην (1546). Δ.Κ.

Ἔρρυθμος. Ὁ ἐν ρυθμῷ ἐκτελούμενος. Οὕτω ἔ. βῆμα καλεῖται τὸ στρατιωτικὸν βάδισμα. καθ' ὃ πάντες οἱ ἄνδρες πατοῦν τὸν αὐτὸν πόδα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἤτοι ὁ ἄλλως καλούμενος βάδην βηματισμός. Ἔ. ὅμως δύναται νὰ ᾖ καὶ ὁ τροχάδην βηματισμός.Ὁ ρυθμὸς τοῦ βήματος δύναται νὰ εἶνε ταχύτερος ἢ βραδύτερος. ὁπότε τὸ μῆκος τοῦ βήματος εἶνε κατ' ἀναλογίαν βραχύτερον ἢ μακρότερον, τηρεῖται δὲ εἴτε διὰ σήματος τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς (διὰ τῆς φωνῆς ἕν. δύο ἢ τῆς συρίκτρας) εἴτε διὰ τυμπάνων εἴτε καὶ διὰ σαλπίγγων ἢ μουσικῆς (βλ. λ. ἐμβατήριον). Σ.Ρ.

Ἔρτζ. *(Henri—Rodolphe Hertz).* Γερμανὸς φυσικὸς (1857—1894). πρῶτος ἀποδείξας πειραματικῶς τὴν θεωρίαν τοῦ *Maxvel*

(1) Ὑπάρχουσιν ἐνιαχοῦ καὶ τινες κιρκάσιοι (οἱ κερκέται τοῦ Στράβωνος) καὶ οἱ γιουρουκλουρῆδες Τοῦρκοι (ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων ἐξισλαμισθέντων Ἑλλήνων τῆς Μ. Ἀσίας) οἰκοῦντες ἐπὶ τμήματος κλπ.